



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE  
**POLICIJA**

**POROČILO O UPORABI PRISILNIH SREDSTEV IN  
NAPADIH NA POLICISTE  
V LETU 2018**



Ljubljana, februar 2019

## UVOD

V Službi generalnega direktorja policije GPU smo pripravili poročilo o uporabi prisilnih sredstev in napadih na policiste v letu 2018. Statistične podatke – »Letno poročilo – nova metodologija« smo iz računalniške evidence pridobili 18. 2. 2019, podatke iz tekoče statistike<sup>1</sup> pa smo iz računalniške evidence pridobili 20. 2. 2018.

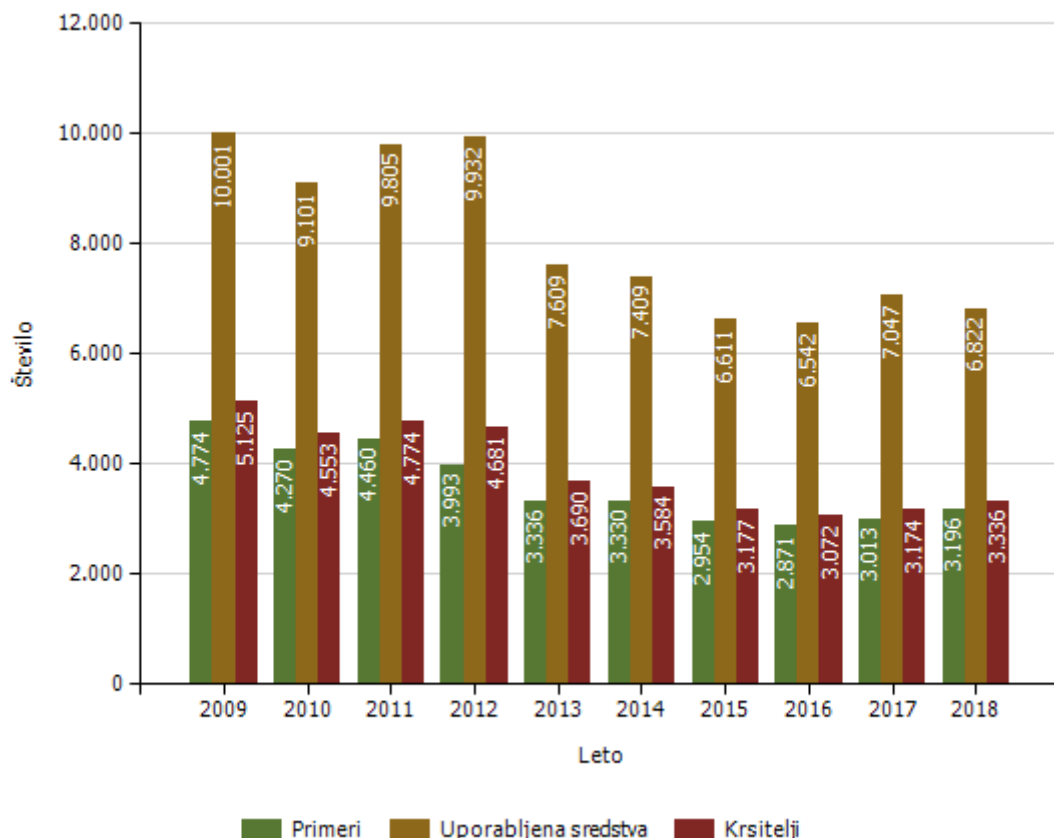
### 1 UPORABA PRISILNIH SREDSTEV

#### 1.1 Obseg in vrste uporabljenih prisilnih sredstev

Iz **statistike za letna poročila** izhaja, da so policisti v letu 2018 v **3.196 (3.011)** primerih zoper **3.336 (3.162)** kršiteljev<sup>2</sup> uporabili **6.822 (7.019)** prisilnih sredstev.

Število uporabljenih prisilnih sredstev se je v primerjavi z letom prej **zmanjšalo za 3,2 %**, število primerov, ko so policisti uporabili prisilna sredstva, se je **povečalo za 6,1 %**, število kršiteljev, zoper katere so policisti uporabili prisilna sredstva, pa se je **povečalo za 5,5 %**.

*Uporaba prisilnih sredstev*



Iz **tekoče statistike** izhaja, da so vodje enot ocenili, da so policisti od skupnega števila 6.820, zakonito in strokovno uporabili 6.725 prisilnih sredstev; 14 zakonito, vendar nestrokovno; 2 nezakonito in nestrokovno, za 79 pa ocena uporabe na dan pridobitve statističnih podatkov še ni bila vnesena oz. ni bilo podatka. Delež zakonito in strokovno uporabljenih prisilnih sredstev znaša **98,6 %** (glede na

<sup>1</sup> Podatki iz tekoče statistike, na dan 20. 2. 2019, za leto 2018 izkazujejo 6820 uporabljenih prisilnih sredstev oziroma 2 manj kot podatki iz statistike za letno poročilo (6.822).

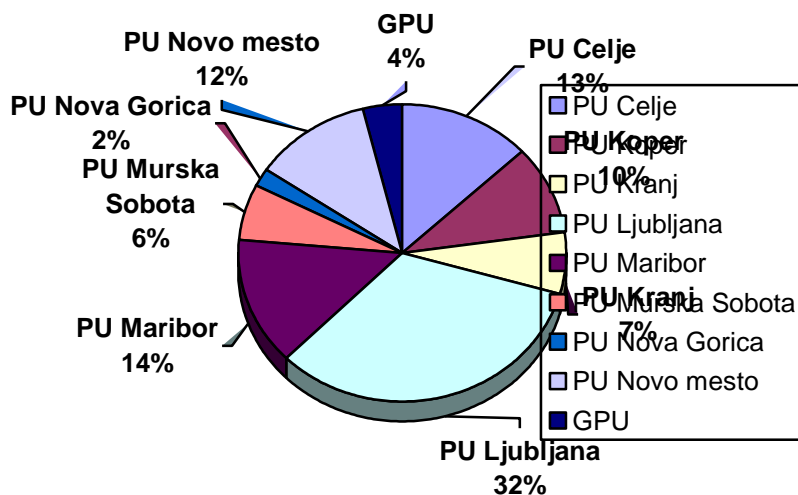
<sup>2</sup> Kršitelji so vse osebe v postopkih.

število uporabljenih prisilnih sredstev, ki so bila ocenjena, pa 99,8 %). Od skupaj 6.820 prisilnih sredstev, so jih policisti učinkovito uporabili 6.442 ali **94,4 %**, neučinkovito pa 299 (za 79 prisilnih sredstev ni podatka).

*Uporaba posameznih vrst prisilnih sredstev po enotah*

Organizacijska Enota	Sredstva za vklepanje in vezanje	Telesna sila	Plinski razpršilec	Palica	Službeni pes	Sredstva za prisilno ustavljanje prevoznih sredstev	Opozorilni strel	Ni podatka o vrsti prisilnega sredstva	Skupaj
PU Celje	349	533	12			1		1	896
PU Koper	322	332	6	1	4	2			667
PU Kranj	260	176	5	3				1	445
PU Ljubljana	1.017	1.191	25	8	3	5			2.249
PU Maribor	350	593	14	4	1				962
PU Murska Sobota	155	241	8	4					408
PU Nova Gorica	52	84	1			1			138
PU Novo mesto	420	358	10		2	2	2		794
GPU	196	65		1				1	263
<b>Skupaj</b>	<b>3.121</b>	<b>3.573</b>	<b>81</b>	<b>21</b>	<b>10</b>	<b>11</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>6.822</b>

*Deleži uporabe prisilnih sredstev po policijskih enotah v letu 2018*

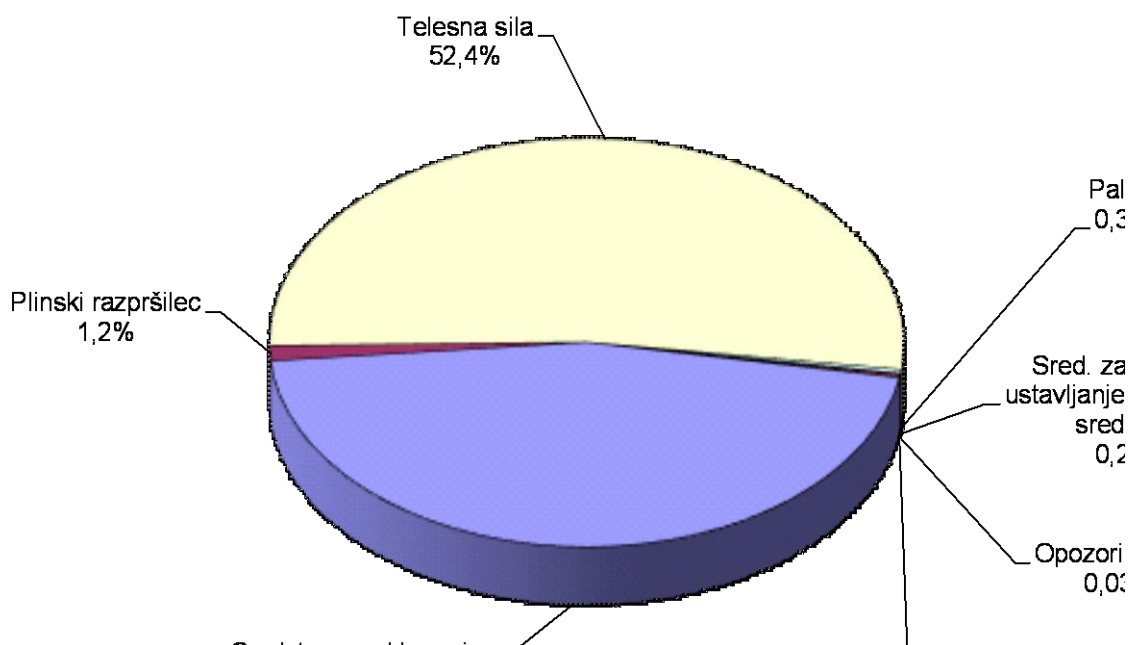


Iz grafa je razvidno, da so v letu 2018 največ prisilnih sredstev uporabili policisti PU Ljubljana (32 %), najmanj pa policisti PU Nova Gorica (2 %). Delež uporabe prisilnih sredstev policistov NOE GPU je bil 4 %.

### Uporaba prisilnih sredstev

Subjekt	Leto									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sredstva za vklepanje in vezanje	4.781	4.177	4.438	4.041	3.486	3.429	2.889	2.858	2.956	3.121
Telesna sila	4.904	4.653	4.934	5.015	3.804	3.819	3.500	3.506	3.823	3.573
Plinski razpršilec	183	184	232	390	229	97	135	121	182	81
Palica	91	59	139	287	72	24	49	42	59	21
Službeni pes	26	16	41	26	3	25	14	2	5	10
Sredstva za prisilno ustavljanje prevoznih sredstev	8	10	16	20	14	13	14	8	14	11
Konjenica				1						
Vodni curek				2						
Plinska sredstva in druga z zakonom določena sredstva za pasivizacijo			1	68						
Strelno orožje	1			1		1	8	2		
Opozorilni strel	3	2	2	6				2	5	2
Ni podatka o vrsti prisilnega sredstva	4		2	75	1	1	2	1	3	3
<b>Skupaj</b>	<b>10.001</b>	<b>9.101</b>	<b>9.805</b>	<b>9.932</b>	<b>7.609</b>	<b>7.409</b>	<b>6.611</b>	<b>6.542</b>	<b>7.047</b>	<b>6.822</b>

Deleži uporabljenih vrst prisilnih sredstev v letu 2018



Največkrat so policisti uporabili **telesno silo** ter **sredstva za vklepanje in vezanje** (skupaj v kar **98,1 %**) uporaba drugih prisilnih sredstev pa je bila manj številna.

Opozorilni strel so policisti izstrelili dvakrat, strelnega orožja pa niso uporabili. Za 3 prisilna sredstva ni bila vnesena vrsta uporabljenega prisilnega sredstva, kar je posledica prehoda na novo aplikacijo za vnos podatkov o uporabi prisilnih sredstev v letu 2018 (podatki so bili naknadno, po posnetku stanja 18. 2. 2019, pravilno vneseni in bodo v statistiki za naslednje leto pravilno prikazani).

## 2 POSLEDICE UPORABE PRISILNIH SREDSTEV IN NAPADOV

### 2.1 Poškodbe zaradi uporabe prisilnih sredstev in napadov

V letu 2018 je bilo zaradi uporabe prisilnih sredstev poškodovanih **52** (46) kršiteljev in **65** (64) policistov. Poleg tega so bili pri 610 (584) kršiteljih in pri 36 (20) policistih vidni zunanji znaki zaradi uporabe prisilnih sredstev oziroma napadov med uporabo prisilnih sredstev (praske, odrgnine, druge manjše poškodbe kože).

#### *Posledice uporabe prisilnih sredstev pri policistih*

Policisti	Leto									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Brez posledic	7.047	6.372	6.648	6.192	5.077	4.960	4.445	4.452	4.737	4.629
Materialna škoda	4	3	3	7	1	6	4	0	1	3
Vidni zunanji znaki uporabljenega ps	35	33	42	34	22	35	35	27	20	36
Lahka telesna poškodba	123	113	126	147	109	111	85	57	64	61
Huda telesna poškodba	4	3	2	1		0	1	1	0	4
Posebno huda telesna poškodba								1		
Smrt	0						0	0		
<b>Skupaj</b>	<b>7.213</b>	<b>6.524</b>	<b>6.821</b>	<b>6.381</b>	<b>5.209</b>	<b>5.112</b>	<b>4.570</b>	<b>4.538</b>	<b>4.822</b>	<b>4.733</b>

#### *Posledice uporabe prisilnih sredstev pri kršiteljih*

Kršitelji	Leto									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Brez posledic	4.508	3.992	4.179	4.035	3.093	3.099	2.670	2.543	2.540	2.673
Materialna škoda	2	4	4	2	2	3	4	2	4	3
Vidni zunanji znaki uporabljenega ps	497	464	495	552	520	425	442	473	584	610
Lahka telesna poškodba	116	91	95	91	75	54	59	53	45	51
Huda telesna poškodba	1	2	1	1		3	1	0	1	1
Posebno huda telesna poškodba								0		
Smrt	1						1	1		
<b>Skupaj</b>	<b>5.125</b>	<b>4.553</b>	<b>4.774</b>	<b>4.681</b>	<b>3.690</b>	<b>3.584</b>	<b>3.177</b>	<b>3.072</b>	<b>3.174</b>	<b>3.338</b>

Telesno poškodovanih je bilo **1,6 %** (1,4 %) kršiteljev, zoper katere so policisti uporabili prisilna sredstva, delež vseh posledic (telesne poškodbe in vidni zunanji znaki uporabe prisilnih sredstev) pa je bil 19,8 % (19,7 %). Pri napadih je bil telesno poškodovanih **1,4 %** (1,1 %) policistov, ki so uporabili prisilna sredstva, delež vseh posledic pa je bil 2,1 % (1,3 %).

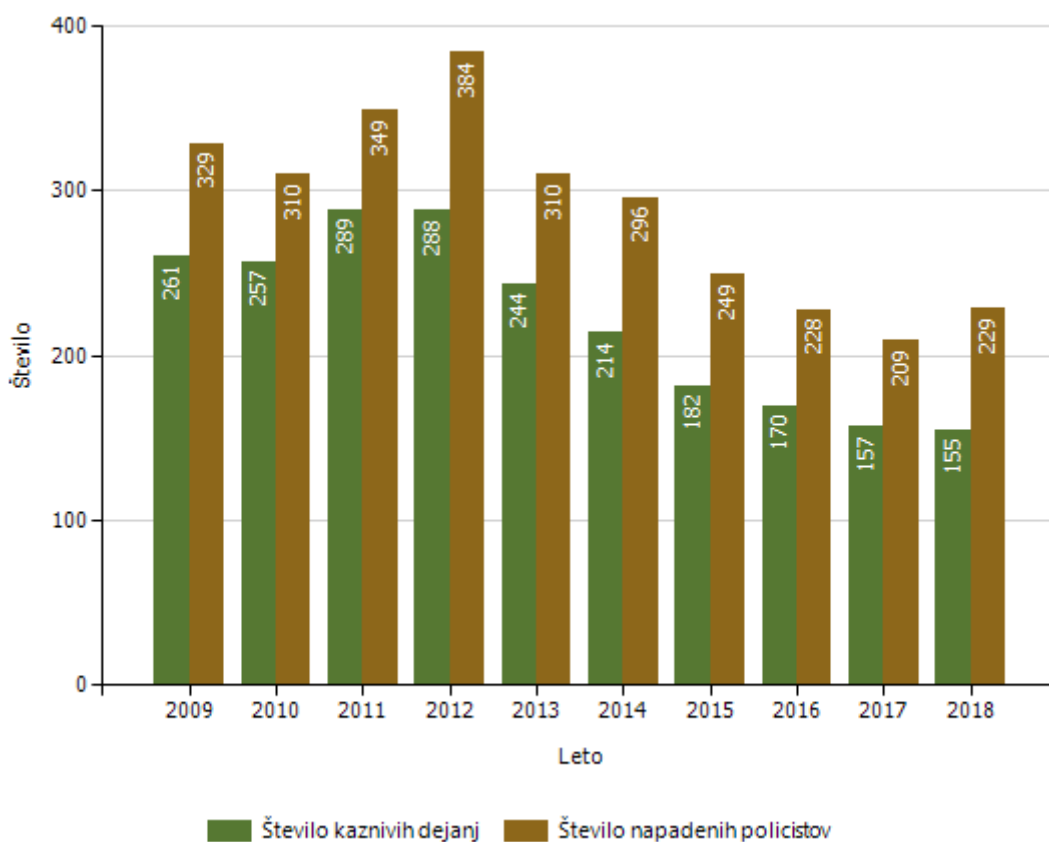
Kot sredstva napadov kršiteljev, zaradi katerih so bili policisti, ki so uporabili prisilna sredstva, telesno poškodovani oziroma so utrpeli vidne zunanje znake, so bili najpogostejši odtrganje, prijemanje, davljenje (50-krat), drugo sredstvo (27-krat), udarec z nogo oz. brca (9-krat), udarec z roko (8-krat) itn.

### 3 NAPADI NA POLICISTE

Med napade na policiste so všteta kazniva dejanja po Kazenskem zakoniku RS (KZ-1), čl. 299 – Preprečitev uradnega dejanja ali maščevanje uradni osebi, 300 – napad na uradno osebo, ko opravlja naloge varnosti, 301 – Sodelovanje v skupni, ki prepreči uradni osebi uradno dejanje in 302 – Hujskanje k upiranju.

V letu 2018 je bilo **155** (157) napadov na policiste, kar je 2 oziroma 1,3 % manj kot leto prej, pri tem pa je bilo oškodovanih **229** (209) policistov, kar je 20 oziroma 9,6 % več kot v enakem obdobju lani. Največ napadov na policiste je bilo na območju PU Ljubljana – 57 in PU Celje – 23, najmanj pa na območju PU Koper – 3 in PU Nova Gorica – 6.

*Kazniva dejanja napadov na policiste*



	2017	2018	porast/upad (v %)
Število kaznivih dejanj (299,300,301 in 302. čl. KZ)	157	155	-1,3
Število napadenih policistov	209	229	9,6

Iz tekoče zbirke podatkov (pridobljene 20. 2. 2019) je razvidno, da je v napadih na policiste **32** (32) policistov utrpelo lahko telesno poškodbo, kar je enako kot v letu 2017.

Policisti so bili največkrat napadeni na cestah, ulicah ali trgih v naseljih, v stanovanjskih hišah in stanovanjih, na parkiriščih, v prostorih policije, na cestah zunaj naselja, v gostinskih lokalih itn.

Tekoča statistika izkazuje, da je bilo med 237 oškodovanci kaznivih dejanj napadov, 207 policistov in 30 policistk. Med napadenimi policisti in policistkami (skupaj) jih je bilo 127 v starostni skupini od 34 do 44 let, 68 v starostni skupini od 24 do 34 let, 38 v starostni skupini od 44 do 54 let, 3 v starostni skupini od 54 do 64 let, 1 napaden policist pa je bil v starostni skupini od 18 do 24 let

Poleg napadov je bilo obravnavanih tudi **37** (39) groženj policistom, kar je 2 oziroma 5,1 % manj kot v letu 2017. Med 37 grožnjami jih je bilo 35 ocenjenih z nizko stopnjo ogroženosti, 2 pa s srednjo stopnjo ogroženosti (groženj, ocenjenih z visoko stopnjo ogroženosti ni bilo). Največ groženj so prejeli policisti PU Novo mesto – 12, najmanj pa policisti PU Nova Gorica in PU Kranj – po 2 grožnji.

#### Grožnje policistom

Stopnja ogroženosti	Leto									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nizka	69	83	84	62	58	64	53	56	37	35
Srednja	7	4	4	4	3	7	5	5	1	2
Visoka	3	2	4	1			1	2	1	
<b>Skupaj</b>	<b>79</b>	<b>89</b>	<b>92</b>	<b>67</b>	<b>61</b>	<b>71</b>	<b>59</b>	<b>63</b>	<b>39</b>	<b>37</b>

#### 4 UGOTOVITVE IN ZAKLJUČEK

Število uporabljenih prisilnih sredstev v letu 2018 se je v primerjavi z letom 2017 **zmanjšalo za 3,2 %**. Število primerov, v katerih so policisti uporabili prisilna sredstva, se je **povečalo za 6,1 %**, število kršiteljev, zoper katere so policisti uporabili prisilna sredstva, pa se je **povečalo za 5,5 %**. V primerjavi z letom 2017 je prišlo do upada števila uporabljenih prisilnih sredstev, čeprav se je tako število primerov, v katerih so policisti uporabili prisilna sredstva, kot število kršiteljev, zoper katere so policisti uporabili prisilna sredstva, povečalo. Podatek nedvomno kaže na to, da so policisti prisilna sredstva uporabili, ko je bilo to neogibno.

V **98,1 %** (96,3 %) primerih so bila uporabljena sredstva za vklepanje in vezanje ter telesna sila, kar kaže, da policisti upoštevajo načelo sorazmernosti oziroma da so pri opravljanju policijskih nalog praviloma uporabili najmilejši prisilni sredstvi. Strelno orožje v letu 2018 ni bilo uporabljeno (prav tako ne v letu 2017), opozorilni strel pa so policisti izstrelili 2-krat (letu prej 5-krat).

Vodje enot in člani komisij za preveritev okoliščin uporabe prisilnih sredstev so ocenili, da so policisti **98,6 % prisilnih sredstev uporabili zakonito in strokovno, učinkovito pa so uporabili 94,4 % prisilnih sredstev**, kar kaže na visoko raven strokovne usposobljenosti policistov na tem področju.

Število poškodovanih kršiteljev pri uporabi prisilnih sredstev se je s 46 povečalo na 52 (51 lahkih in 1 huda telesna poškodba), število poškodovanih policistov, ki so uporabili prisilna sredstva, pa se je s 64 povečalo na 65 (61 lahkih in 4 hude telesne poškodbe). Pri 610 (584) kršiteljih in pri 36 (20) policistih so bili vidni zunanji znaki poškodb zaradi uporabe prisilnih sredstev oziroma napada med uporabo prisilnih sredstev (praske, odrgnine, druge manjše poškodbe kože).

Kaznivih dejanj napadov na policiste je v letu 2018 bilo 155 (157) ali za **1,3 % manj** kot leto prej, pri čemer je bilo napadenih 229 (209) policistov ali za **9,6 % več**. Največ napadov na policiste je bilo na območju PU Ljubljana – 48 in PU Novo mesto – 29, najmanj pa na območju PU Nova Gorica – 5 in PU Kranj – 6. Iz tekoče zbirke podatkov je razvidno, da je v napadih na policiste 32 policistov utrpelo lahko telesno poškodbo, kar je enako kot v letu 2017. Policiste so najpogosteje odpravili, prijemali in davili.

Policija je v letu 2018 obravnavala 37 (39) groženj policistom, kar je 2 oziroma **5,1 % manj** kot v letu 2017. Stopnja ogroženosti je bila različna – v 35 (36) primerih je bila ugotovljena nizka ogroženost, v 2 (2) primerih srednja ogroženost, nobena grožnja pa ni bila ocenjena z visoko stopnjo ogroženosti (v letu 2017 je bila izrečena 1 takšna grožnja). V vseh primerih so bile izrečene grožnje posledica opravljanja policijskih nalog. Z ustrežno kvalifikacijo kaznivih dejanj in vrednotenjem resnosti groženj je bilo zagotovljeno učinkovito in racionalno načrtovanje ukrepov za zagotavljanje varnosti ogroženim policistom.

Z analizo uporabe prisilnih sredstev v letu 2018 smo ugotovili tudi, da so policisti prisilna sredstva uporabili v povprečju na **53** (57) obravnavanih kaznivih ravnanj<sup>3</sup>. Najredkeje so prisilna sredstva uporabili policisti PU Murska Sobota (na 76 obravnavanih kaznivih ravnanj), najpogosteje pa policisti PU Koper (na 33 obravnavanih kaznivih ravnanj). Navedeno kaže na dejstvo, da policisti v veliki večini primerov policijsko nalogo izvedejo z milejšimi ukrepi in prisilna sredstva uporabijo le takrat, ko naloge na drug način ne morejo uspešno opraviti.

V letu 2018 ni prišlo do napadov na policiste, ki bi se končali s hujšimi telesnimi poškodbami ali smrtjo policistov, vendar so policisti v postopkih, med katerimi so uporabili prisilna sredstva, štirikrat utrpeli hudo telesno poškodbo. Zato v Službi generalnega direktorja policije GPU področju uporabe prisilnih sredstev in napadov na policiste ves čas posvečamo posebno skrb in izvajamo ukrepe za izboljšanje stanja na tem področju. V letu 2018 so policisti, ki neposredno izvajajo policijska pooblastila, zadolžili in pričeli uporabljati **majice z balistično ter delno zaščito pred vbodi in vrezi**, nabavili smo 6000 izboljšanih **plinskih razpršilcev za operativno uporabo** in 2000 **šolskih plinskih razpršilcev**, namenjenih kakovostnemu usposabljanju policistov za uporabo tega prisilnega sredstva. Prav tako je bilo nabavljenih 20 kompletov **električnih paralizatorjev** (vključno s kamerami za snemanje policijskih postopkov) ter dodatno še 60 kompletov **kamer za snemanje policijskih postopkov**. Novo nabavljena prisilna sredstva – plinski razpršilci in električni paralizatorji, ter kamere za snemanje policijskih postopkov bodo lahko v veliki meri prispevale k izboljšanju varnosti tako policistov kot oseb, v policijskih postopkih.

V Službi generalnega direktorja policije GPU smo, v času od 16. 3. do 23. 4. 2018, izvedli **usposabljanje za vse policiste, ki kot nadrejeni ali kot člani komisij sodelujejo pri preveritvi okoliščin ter podaji ocene o zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnih sredstev in drugih policijskih pooblastil**. Cilj usposabljanja, katerega se je udeležilo **317** udeležencev, je bila seznanitev udeležencev z zakonodajo in pravili policijske stroke ter standardi, ki jih pri presoji zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnih sredstev in drugih policijskih pooblastil uporabljajo sodišča v Republiki Sloveniji, ter poenotenje stališč oziroma postopkov vseh PU in NOE GPU na navedenem področju. Poleg tega smo 27. in 28. 3. 2018 organizirali in izvedli skupno usposabljanje inštruktorjev praktičnega postopka in samoobrambe ter učiteljev samoobrambe in inštruktorjev Vojaške policije Slovenske vojske, kjer je bil glavni poudarek na **izpopolnjevanju na področju policijske uporabe borilnih veščin (uporaba telesne sile) ter streljanja s kratkocevnim in dolgocevnim službenim orožjem**, inštruktorji pa so nato ta znanja in veščine prenašali na policiste.

---

<sup>3</sup> Zajeti so postopki oziroma obravnavanja kršitev predpisov s področja javnega reda, cestnega prometa, tujcev in varovanja državne meje ter obravnavanja preiskanih kaznivih dejanj, ne pa tudi drugi postopki pri katerih ravno tako pogosto pride do uporabe prisilnih sredstev (npr. privedba na podlagi odredbe pristojnega organa, ugotavljanje identitete ipd.).